

Erddelung je Schweizerzeit

Preis der Okkupation II Freiwillige Company

Mir haben an unser letzter Sendung erzielt dass die preisliche Okkupation systematisch all fischer, gebildet & gewinnreich die byrd Leibesbesitz waren offenklafter an erogen durch Verwendungen verbunden huet. Mir haben als Illustration genot, dass ^{die} Groen in Britien, also die bloey ~~de~~ Kapdeckel oder Bereich Bank verbunden haten Firwal, ma well das no hien Anemong genoll in d'Franzosen erinneret huet, Vill von dese frake Leibesbesitz Borselken ware sich deum emol mit ero bewant, ma einfach well es eng bequems Kapbedeckung war an e will gedre gin, ^{mit} well et offer nach Frankreich ge doon hat. Ferk Preisfall luech bewiesen weis fanahest d'Herrenmenschen zu Leibesbesitz waren am emol mit gemirkt weis laecher led och mit ero Verwendunge gemalden.

In unert Preisfall ^{was} dat mir wollen hoch erinneren war our Freiwillige Company also d'Leibesbesitz Soldaten. Et kent een das nach verston, dass d'Preis der Okkupation in unsem ofschafen, well allierlich genot et fo per hien Bestoemmungen hi' frost bezug- kum Luxemburg ma' an deum fo kent fo och king Leibesbesitz Besess weider besohn. Ma we si dat gemalt ^{hien} ~~well~~, welle mer ^{an unser naechste Sendungen} ~~hant~~ belitten.

Wir ungefaenger e beste geschicht:

1) Vom Londoner Vertrag vom 1867 soll Leibesbesitz aufeinander an Neutral sein ^{also} also an neutrale Staat brauch och king Anwesen, an och king ^{ausdruecklich} ~~mit~~ ~~Okkupation's~~ Truppen. Also hien och die preisliche Truppen aus Land verloos. In de sogenannten Jagerbataillon die aus denen 2 Leibesbesitz Bataillonen ~~entstane~~ ^{entstane} war luech och unsem offenklafter gin. Deser Einwohnere an der Leibesbesitz Militaergeschicht luech unsem nachgedrogen durch e ferk geschicht. Meentebang hien schon deumols our Definitiv inwerk dich ferk detaktiert. Nach deser ferk luech unsem die deumoleg Militaergeschicht ~~also~~ ^{also} das beend d' Militaergeschicht offenklafter gin, ~~an~~ die bewaffent Macht ob e Minimum reduziert ~~gen~~ an de frostbezogene fendarmen Corps wli och d'Freiwilige Company an d'Liene geruff gin. d' fendarmerie Company soll aus 135 unsem offizier an Mannschaften besohn; an d'Freiwilige Company aus 140 bis 170 Freiwilliger.

D' Militair kuersech well nom fronz als ofgeschafft gin, mä den trock vun der Populatioun war so gross, dass schlieslech awer eng Militairkapell vun 29 Musikanten bestan ass bliwen.

Et war hei nach laang ze erinneren viraal d' Uniformen vun ousse Freiwilligen ass off Changéiert hun. Dem Ufank war einfach alles vun jägerkabaillen iwerhollt gin. Jan wei nom Tod vum Willem den Treken, d' Nassauer Linn vun den Granier meam fronzleg of Todolf am jor 1891 of di Lehenerger Tron kum hun d' Offizier bis Ausbildung an istrische Schoule a Regimente kritt an d' Lehenerger kritt ^{och} Uniformen nom istrischem Modell. D' Lehenerger och Militair war also no Estrich hin orientiert beson Treue ass och während dem 2te Weltkrieg beste bliwen. Mä dono, nach der Niederleg vun Schelland an Estrich wolle nach d' Traditionen gebrocht gin an ous Offizier kritt bis Ausbildung an der französischer Ecole Special de Saint Cyr oder an der belscher Ecole Royale Militair.

Deren Excourse meume ~~in~~ wir ewentuel de Preisen gerecht ge gin, dass der Lehenerger och Militair Mechtelich ob ochnellstem He'ge vordwaumen lütt d' Preisen ^{hater} ~~hater~~ also 2 möglichkeeten ^{entweder} ~~gibet~~; D' Lehenerger Zaldoten nach Lieren Offizier einfach ze entlossen an haam ze schicken; Oder se ewentuel, no hirem Wunsch zugeschluten. Sie hun dat lecht gewillt, awer w. Er muss dat erklären losse mer end an den Archive kucken wof fi Heidelang de He' bei eis Freiwillig gesecht helen.

1886
1869
1890
1869
21

Abfallig ass, dass wei d' Freiwillige Compagnie an d' Heide geruff gow, der Heidelingen nach pèséiert waren nach d' Heide ze stellen. Als d' erste fenne mir den Felgen Jean. Hien war den 23 Januar 1869 geborn, ~~an~~ den 12te April 1886 geybuden a gow als Caporal den 28ten Februar 1890 entloos. War also knapp 4 Jor bei der Heide, ~~war d' Heide~~ hat keersch nach 17 Jor geybuden a nach 21 Jor entloos. Wie en du sei Liane wider gesecht als funderme oder Fescher wese mer net.

1906
1888
18

Et huet du gedauert bis den 2te Januar 1906 bis den 2ten Heidelingen de He' an Lehenerger Truce fond huet. Sein Minimum war Speck Alfus, sa war den 13te Januar 1888 geborn, ~~an~~ hat also 18 Jor an ~~an~~ gow funderme.

Erinnere mer dreum, dass ^{dat} d'Warschaulicheit vun engem Krich immer méi groun ^{II} 4

fouër aus Reproung d'Neutralitéit vun onsem Land immer erem eumerschrack huet.

En schreimt den Colonel Honoré Will Falbrant:

Wann ee bedenkt dat d'Regéronk schons de Juni 1938, dräi Méint vrum Ofkomme vu München (29. September), ugeudent huet dat d'Fräiwëllege-Kompani e Marsch no der franzéischer Grenz sollt ennerhuelen fir dës z'iwwerwaachen (Eymillen, Wis, Munnerëf) kann ee nëmme soën, datt Lëtzebuerg ganz fréi op seng Onofhängegkeet wollt hiweisen.

Am 1. September 1938 Erëm op Uerder vun der Regéronk as, den 28., e neien Iwverwaachongsdéngscht op der franséischer an däitscher Grenz, vu Rodange no Schengen bis op Léiler (Lieler) a Kraaft getrueden. Et gong deemols drëm, alles anormales direkt dem Chef vun der Jhandaarmeri ze mellen.

Dës Iwverwaachong wor nëmmen op Leit opgebaut. D'Regéronk huet dono materiell Hënnernëssen agefouert, fir d'Neutralitéit vum Land nach méi erfirzesträichen.

Sou as et komm datt no a no Stroosspären ubruecht si gin. An engem Rapport vu ~~mir~~ (November 1939) woren et dës:

Op dg
Brécken: Waasserbëlleg
Gréiwemaacher
Wuermeldéng
Réimech
Schengen
Munnerëf-Diddenuewen

van an de

Stroossen: Schengen-Kontz
Munnerëf-Diddenuewen
Fréiséng-Grenz
Diddeléng-Wuelmeréng
Diddeléng-Souftgen
Esch-Däitsch-Oth
Esch-Réiden
Bieles-Grenz
Vesque-Haff
Rodange-Grenz

Lues a lues sin d'Späre verstärkt an deelweis mat automatesche Puerte versi gin.

Nom „Polen-Feldzug“ wor d'international Lag ganz geféierlech gin. Sou as de 19. März 1940, op Uerder vum Staatsminister a vum „Major-Commandant de la Force Armée“ an am Zesummeschaffe mat der Duan, duerch d'Jhandaarmeri de Grenziwverwaachongsdéngscht frësch organiséiert gin.

no diesem Programm war eumer auewen vingerinn

Standposte bei klengere Brécken- a Stroosspären.

Patrulle laanscht d'Grenzen.

Standposte bei de Grenzbrécken a Stroosspären.

Stand- a Patrulleposten an der Spärzon (Munnerëf-Réimech-Schengen).

Radio-Posten (Housen, Veianen, Iechternach, Waasserbëlleg, Réimech, Rodange a Lëtzebuerg).

Extra-Kontroll vun den Zich aus Däitschland a Frankräich an de Gare vun Esch/Uelzecht, Betebuerg, Rodange a Waasserbëlleg.

Pass- a Visakontrollen op de Grenzen.

An den Instruktiounen vun dëser Reorganisatioun steet dann och datt friem Deserteure festgehale solle gin, datt, wann auslännescht Militär op lëtzebuergger Buedem ugetraff sollt gin, kee Gebrauch vun de Waffe gemaacht därf ginn an datt an esou Fäll Protest ageluecht sollt gin, an zwar matt dëser Formel:

„Ich mache Sie darauf aufmerksam, daß Sie sich hier auf luxemburgisch neutralem Gebiete befinden. Zufolge Befehl der Großherzoglichen Regierung sind Sie aufgefordert, diesen neutralen Boden zu verlassen.“

„Je vous rends attentif que vous êtes ici sur le territoire neutre du Grand-Duché de Luxembourg. Par ordre du Gouvernement Grand-Ducal, vous êtes invité à quitter ce territoire neutre.“

Am onser Sendung iwerh d'Landung
vum de Fiesler stouken den 10. le Mex
an de Wiesen bei der Kellula zu Bekbrueg
hete mir schen erzielt dass der Bekbrueg
gendarmen republik Belgisten der
preisesh Landtruppen nach dësem
Formell empfangen hater. 8 feinesch
Zaldaten awer manne getöckelt hun
van himen his Carabiner ofgeloll
hun.

No dem Ekurs d'Klaamer men gon. D'international Log goum em mer mei
onsicher se mir sin um Virowand vum 10k Quee.

Dus deenen traagerechen Terelefall dei den Will Albrecht um Paard I Freiwillig kompani
beschriint pléche mir a fuer Echäien erans:

den Zwiesche fall um freuzjoken zu Ränisdorf:

de Jendarm Gallion an den Zaldot 2. Klan Fark sin op Patrol.

Um Wi zereck no Walleendorf-Bréck huet d' Jekrumms um Brudem an an der
Loft stark zongeholl. D'Patull an géint 4, 15 Buer bei der Bréck ukom. Den
Miwuel hat sich geluecht an deisäit der Sauer konnte se gein, dat dei hoch Truppen
massiv zersummegezogen waren. Den Toumier Walker huet hir gesot et war um
Telefon "Blamm" gnuelt gon, dono wire keug Verbindungen mei hirgedelle gemischt

D'Patull as bei der Bréckespär stoë bliwwen.

Exakt em 4.25 Auer as de Schlagbam op däitscher Säit opgaang.
Een Offizéier, 3 Eneroffizéier an ongeféier 20 Zaldote sin iwwer
d'Bréck gerannt, hun déi op létzebuenger Säit installéiert spuenesch
Reider an d'Sauer geworf an hu sech huerteg téschent Spär a Gelänner
duerchgequëtscht. En Enneroffizéier jaut direkt: „Hände hoch!“, den
Offizéier gläich drop: „Waffen ablegen!“ All hate se Gewierer,
Pistoulen, Maschinepistoulen a Granaten, prett vir d'Létzebuenger
am Fall vu Widerstand emzeleën. Dës haten ower den Uerder krut,
kee Gebrauch vun hire Waffen zu maachen. Si hun déi dun ofgin.

Duerno si GALLION, FAH, SCHILLING a WALTER an d'däitscht
Duansheischen ofgeféiert gin. Si gesouchen wéi 5 Maschinegewierer
ronn eng véirel Stonn an d'Bréckespär geschoss hu fir Lächer ze maa-
chen déi se da matt Dynamit geféllt hun. Dräi Sprengonge sin erfollegt.
Bei der éischer as de Plafong vum Heischen deelweis op eis
Gefaangener erofgefall, dach as kengem eppes geschitt.

Wel an ch unger um Patrol ergangen? Et waren d' Zaldoten Mack a Kass.

Si huet hiren Dengscht em Mëtternuecht ugefaang. Näischt huet
se anuecht geholl, souguer wéi de Beziirskommandant GILSON J.
em 2.50 Auer, fir d'zweetemols an deser Nuecht, hir ageschärft huet
op Droht ze sin.

De Jh. TURPING huet géint 3.20 vu Veianen aus teléfontiert
d'Paart direkt an definitiv ze schléissen a séch zréckzezéien. Dësen
Uerder as op der Plaz befollegt gin. D'Patull huet all Akten an de
Paarteschlüssel an de Quartéier-Büro (Hotel Reckinger) bruecht. Hei
huet de Bri BECKER emmer eram versicht, Teléfontverbindongen
hirstellen. Et wor emsoss.

Prigardin

deem um Hotel de la Sire zu Ränisdorf um

Den Jendarm Clee an Zaldot Hebisch waren dobaussen op Patrol. Derh huet dem
Prigardin Becker ze geféierlech gessen geschinigt ze sin an huet den Zaldot Mack
ngestalt dei zweim zereckzerrufen

Dösen as doroper direkt durch d'Wis vis-à-vis vun der Gare zum hënneschten Deel vun der Schoul gaang fir esou op d'Haaptstrooss ze kommen. Wéi en d'Gaardendir hanner der Schoul opmaache wollt, koum en Zivilist, d'Pistoul am Grapp, op en duergesprong a jaut: „Hände hoch, legen Sie die Waffen ab!“ De MACH dee keng Waff bäi sech hat, huet Baionett, Casque a Liedergeschir ofgeluecht. „Es hat keinen Sinn sich zu wehren, in einer halben Stunde sind die Truppen da!“ krut en du gesoot.

E Paff, an aus dem Schoulhaff sin dräi Ziviliste mat Pistoulen, Handgranaten a Maschinepistoulen op äisen Zaldot gestierzt. Si froten: „Ist die Pforte offen?“ „Nein!“ Eng Maschinepistoul krut de MACH op d'Broscht gesat: E misst gläich soe wéi d'Paart opgemaacht géing gin. Dee sot, wann déi eng Kéier zou wär si iwwerhaupt nët méi opgemaacht kënnt gin. D'Hänn sin em mat Drot um Réck ugebonne gin. Op Fro huet e gesot en hätt d'Paart op Uerder géint 3.30 Auer zougemaacht. Nach eng Kéier as him mat Erschéisse gedroht gin.

Duerno as en an d'Kabineën (Toiletten) vun der Schoul agespaart gin, wou en nach zweemol opgefuerdert as gin, d'Paart opzespären. Vrun der Dir stong e Posten dee Lëtzebuergesch geschwat huet (e gewëssene „Misch“ vu Wallenduerf).

Zwanzeg Minuten spéider as de MACH bei d'Spär bruecht gin wou en ufond huet. D'Jh. PETERS, CLEES an HANSEN, d'Zt. KASS,

*och déi aner Gefangenen vum fréizjoh
wären*

Si hu mis-
sen, Pistoulen op se gericht, probéieren d'Paart opzemaachen. Émsoss.
Ënner staarker Bewaachong sin déi 9 Gefangener bei de Schmitt
LINDEN gefouert gin fir e Schweesapparat bei d'Spär ze schleefen.
Knapps wor dat geschitt, sin däitsch Zaldoten age Traff

Och hei sin mat Maschinengewierer Lächer an d'Spär geschoss gin. Dono hun äis Gefangener sech ongeféier 50 Meter vun der Spär ewech hannert engem Giewel opstelle missen, d'Awunner vun den Heiser nobäi hun dës misse verloossen. Dräi Sprengongen hate keen Erfollech. Dach e puer Minuten drop hun zwéin aner d'Paart zerstéiert. D'Lëtzebuenger hun du missen déck a kléng Stäng op d'Säit droën. D'Heiser niewt der Spär hu schwéier Rëss ofkritt, eng Fassad as agedréckt gin. D'Metzerei SCHACKMANN gouf uerg matgeholl.

Ob d'uer Platz eng Terze-Bemerkung. Aus diesem Bericht geht deutlich erfor dass schon beim Tag vuvor viele diese Zivilisten op Gefangenen Medusen wossten dass deen aner Tag den Militärischen Troopell géw kommen. Sie haben also Waffen, waren ausgebildet a wosste ganz genau wach sie ze vermeiden hatten. Eh waren entweder Preisen déi hi bei eis gerannt a geflucht hun oder Gefangenen Soldaten déi kassiert waren. Eh war dei so genannten 5 Kolonnen.

Lesch beledt och de Rapport inwert d'Patrull Clees - Hebisch:

Et wor em 4.15 Auer wou de Br^{gandier} BECKER de Jh. CLEES an den Zaldot^{paudern} HEBISCH a Patrull (mat Kieder) op d'Urbréck geschéckt huet. Schons hu se hei en Zivilist begéint deen op hir Fro, wat en hei géng maachen, keng Antwort gin huet. Bei der Kapell, op dem Wee no Héischdréf (Hoesdorf), stongen nach 2 aner Zivilisten, d'Pistoulen am Grapp.

Wéi d'Patrull all dat gesouch, wor et hir klor, datt déi Däitsch geschwënn ugeréckt kéimen, besonnesch well em dës Zäit Aviönen a Massen eriwergelfu si an d'Gebrumss vun de Motoren déi Säit der Sauer staark zougéhol hat. Si huet sech an d'Quartéier zrëckgezun. Wéi si zur Fëenster erausgeluust hun, gesouche se

bei der Epicerie vum Hotel 6-7 arméiert Ziviliste stoen.

Séier hu se sech zrëckgezun, a schons huet et ugefaang ze balleren.

Em d ganzt raus as ~~wer~~
wéi kloërrose geschoss gin. De BECKER a CLEES hun deen Ament
déi hènescht Dir opgemaacht fir matdeelen zu kënnen, de Poste gëng
nët erëmschëissen a gëng sech ergin. Mä schons wor de Brigadier vun
enger Kurrel an d'Long getraff gin. En huet d'Dir awer nach zouge-
macht, as op den 2. Stack gelaaf wou en zesummegebracht as. Den
Zt. MAQUIL huet en opgehuewen, op d'Bett geluecht an em Waasser
ze drénke gin.

Kuerz dono as eng Handgranat vrun der Dir vum Café explodéiert.
Eng Maschinepistoul huet duerch d'Fenster iwwert der viischer Dir
an d'Zëmmer erageschoss, an deem gewéinlech d'Familje Reckinger
iwwernuecht huet.

„In zwei Minuten muß alles unten sein, sonst wird das Haus
in die Luft gejagt!“ as du gejaut gin.

De schwéier blesséierte Brigadier an den Zt. MAQUIL hun eng
Fenster viraus opgemaacht a geruff si kéimen erof. De Brigadier as
vun den Zaldoten erofgedroë gin a virun den Hotel geluecht gin. Si
hun him d'Kleeder opgeschnidden an op d'Wonn eng Plooschter
gepecht déi se vun engem ^{mit dem} arméierten Zivilist krut hun. Wat mat him
dono geschitt as geet ^{aus dem} Bericht ~~nët~~ ervir.

Für das Sendung abgeschlossen nach d'Fro:

**Wat hun d'Lëtzebuurger Gefaangener nom 10. Mee an Däitsch-
land erliewt?**

Am Duanjsheschen zu Wallendorf woren den 10. Mee em 8
Auer muerges ¹⁵ Gefaangener

Zu Fous as et du lassgaang no der „Ammeldinger Heide“ (10 km).
Hei hun d'arméiert Zivilisten d'Wehrmacht-Uniform ugedun.

hier war och als Zivilist bei deen aueren erwähnten Zivilisten
Em Oberleutnant huet du mam Verhéier vun de Gefaan-
genen ugefaang. An engem kuerze Rapport, deen en de Lëtzebuurger
virgeliest huet, schrouw en, en hât dätlech héieren wéi am Hotel
Reckinger d'Waffe geluede gi wären. Sou wäre séng Leit gezwonge
gewiescht ze schëissen.

*Also eng kloer Liegen well als Zaldoten, Jendarmen an Offizier haten
den klaren Befehl met ze schëissen*
Zou onse 15 Gefaangener sin nach ^{12/} ~~aner~~ dozoukomm:

Em 1 Auer mëttes sin déi 27 Mann zu Fouss no Hommerdingen
(15 km) gaang. Do wor e Gefaangenelager an deem se och d'Gefaan-
ger vum Iechternacher Posten ufond hun. Bis den 12. Mee, 18.30
uer, si se do bliwwen. D'Rees as zu Fouss weidergaang an d'Neier-
buerg (Neuerburg) wou se no ronn 30 km em 22.30 Auer ukoumen.

An der Buerg aquartéiert blouwe se do bis de 15. Mee mëttes.

Mam Zuch gong et weider no Hëmer (Iserlohn) a Westfalen. An
dësem Lager woren de 16. Mee 80 Lëtzebuurger gefaangen: 24 Zaldo-
ten, 15 Jhandaarmen, 2 Polizisten, 25 Duanjheën, 6 Biergerwiérleit an
8 Zivilisten.

Äis 24 Zaldoten gouwen den 2. Juni entlooss. Mam Zuch as et
no Waasserbëlleg gaang. Däitsch Militärkamiöen hu se op Iechternach
bruecht wou se géint 4 Auer mëttes am „Hôtel Schmit“ aquartéiert
gouwen. Den 3. Juni as et mam „Chareli“ weidergaang bis op Dum-
meldéng, wou e lëtzebuurger Verwaltungswon se an d'Kasäre vun
der Fräiwëllege-Kompani zrëckbruecht huet (Géint 7 Auer owes).